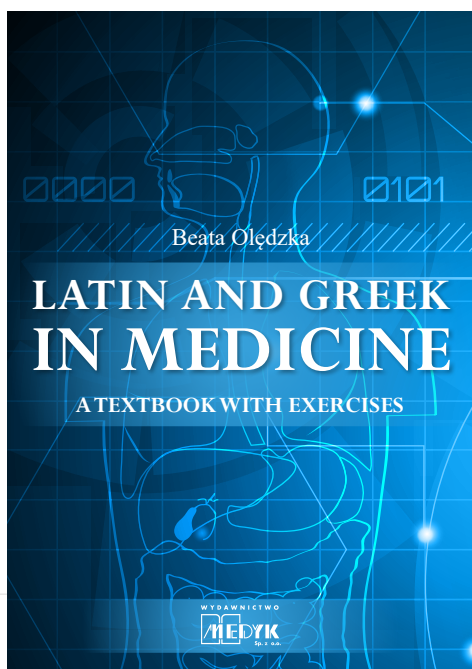

Dengue lub febris dengue – co to znaczy?

W poprzednim numerze „Leku w Polsce” (nr 5/2025) pisałam o nazwie *beri-beri*, zapoczątkowując tym serię terminów występujących w łacińskiej terminologii medycznej, które zaliczyłam do cytatów przeniesionych z innego języka w niezmienionej postaci graficznej i fonetycznej. W tym numerze opiszę kolejny tego typu termin – *dengue* i *febris dengue*.

O słowie *dengue* będzie mowa w dalszej części tekstu, *febris* natomiast to łaciński wyraz o znaczeniu „gorączka”. *Dengue* [wym. dengue] to nazwa, która w języku polskim przyjęła formę „denga”, *febris dengue* [wym. febris dengue] zaś znaczy „gorączka denga”. Choroba „denga” to infekcja wirusowa przenoszona przez zakażone komary głównie z gatunku *Aedes aegypti* [wym. aedes egypti]. Występuje w gorącej strefie klimatycznej Azji Południowo-Wschodniej, Afryki Subsaharyjskiej, Ameryki Środkowej i Południowej oraz na wyspach Oceanii, chociaż jej pojedyncze przypadki odnotowano również w Europie.

Jednym z objawów dengi jest wysoka gorączka powodująca bóle głowy, a także mięśni i stawów, co wymusza u chorego charakterystyczny sztywny chód¹. Stąd przypuszczenie, że *dengue* to hiszpańskie słowo naśladujące suahilijski zwrot *ka dinga pepo*, który opisuje nagły, przypominający skurcz, atak wywołany przez złego ducha. Inna hipoteza mówi, że użycie tego zwrotu pojawiło się w liście napisanym w 1801 r. przez królową Hiszpanii Luizę, która napisała, że cierpi na gorączkę *dengue*². Choroba o podobnych objawach została po raz pierwszy odnotowana w chińskiej encyklopedii medycznej z czasów dynastii Jin (265–420 n.e.). Chińczycy nazywali dengę „truczną wodną” i wiedzieli, że w jakiś sposób jest związana z latającymi owadami³. Niewolnicy w Indiach Zachodnich zarażeni dengą określani byli jako posiadający posturę i chód dandysów, stąd chorobę tę znano jako *dandy fever*, czyli „gorączka dandysa”. Nazwa *dengue*, której pochodzenie jak widzimy nie jest do końca pewne, wprowadzona została w XVIII w. Etiologię wirusa i sposób jego przenoszenia przez komary wyjaśniono dopiero w XX w.

dr n. hum. Beata Olędzka, adiunkt
Studium Języków Obcych
Warszawski Uniwersytet Medyczny

Piśmiennictwo:

1. <https://zdrowegeny.pl/poradnik/denga-choroba-przenoszona-przez-komary> [dostęp: 19.05.2025]
2. <https://www.thinkglobalhealth.org/article/how-did-dengue-get-its-name> [dostęp: 19.05.2025]
3. <https://www.denguevirusnet.com/history-of-dengue.html> [dostęp: 19.05.2025]
4. A fashionably-dressed dandy apothecary. Etching by M. Darly, 1772. CC-BY from the Wellcome Collection, op. cit.